

Priporočila za potnike, ki potujejo na območja z Ebola virusno boleznijo

Na Nacionalnem inštitutu za javno zdravje (NIJZ) pozorno spremljajo dogajanje v zvezi z izbruhom Ebola virusne bolezni, ki je prizadela tri države Zahodne Afrike. Kljub temu, da se izbruh Ebole ne umirja, ocenjujejo, da za zdaj še vedno predstavlja majhno tveganje za splošno prebivalstvo Slovenije. Največje tveganje predstavlja morebitni vnos s potovanjem povezanega primera, ki pa je tudi majhno. Tudi če bi prišlo do vnosa primera, ocenjujejo da ne bi prišlo do znatnega širjenja v državi, zato zdaj prebivalcem Slovenije ne predlagajo drugih posebnih ukrepov, razen priporočil za potnike.

Za preprečevanje okužbe z virusom Ebola se priporočajo splošni higienski ukrepi, ki tudi sicer veljajo za potovanja po svetu, kot so izogibanje neposrednim stikom z živimi ali mrtvimi divjimi živalmi, izogibanje uživanju mesa divjih živali, obvezno pranje in lupljenje sadja in zelenjave pred zaužitjem, zaščiteni spolni odnosi in redno umivanje rok. Predvsem pa je za preprečevanje okužbe z virusom Ebola pomembno izogibanje stikom z bolniki oziroma stikom s krvjo ali telesnimi izločki bolnikov ali umrlih. Najbolj zanesljivo preprečimo okužbo z virusom Ebola tako, da se izognemo krajem, kjer poteka izbruh bolezni.

Ob vrnitvi domov moramo biti še 21 dni pozorni na morebitni pojav bolezenskih znakov. V primeru, da smo bili na potovanju v neposrednem stiku s krvjo ali drugimi telesnimi tekočinami živih ali mrtvih okuženih oseb ali živali, vključno z nezaščitenimi spolnimi odnosi z bolnikom (tudi če je že okreval), se čim prej posvetujemo z zdravnikom. Zdravnika seznanimo, da smo bili na območju, kjer poteka izbruh ebrole. V primeru pojava bolezenskih znakov, je potreben obisk pri zdravniku, ki bo okužbo potrdil ali zavrgel. Pred odhodom v zdravstveno ustanovo obvestimo osebje, da se pred sprejemom ustrezno zaščiti.

Dodatne informacije so na spletni strani ECDC:

- [Zadnji epidemiološki podatki](#)
- [Ocena tveganja](#)

Ozadje

10. marca 2014 so bolnišnice in javne zdravstvene službe v Guéckédou in Macenti in nato dva dneva kasneje še Zdravniki brez meja v Gvineji opozorili Ministrstvo za zdravje Gvineje o pojavu skupkov skrivnostne bolezni, za katero so značilni vročina, huda driska, bruhanje in visoka smrtnost. V Guéckédou je bilo hospitaliziranih osem bolnikov, trije od njih so umrli, o dodatnih smrtnih primerih so poročali tudi med družinskimi člani bolnikov. O številnih smrtnih primerih so poročali tudi v Macenti, vključno s smrtnimi primeri med bolnišničnim osebjem.

Ministrstvo za zdravje je 14. marca 2014 na območje izbruha poslalo ekipo, tudi ekipa Zdravnikov brez meja iz Evrope je 18. marca prispela v Gueckedou. Začela se je epidemiološka preiskava, odvzeti so bili vzorci krvi in poslani na virološko preiskavo v laboratorije, ki zagotavljajo najvišjo stopnjo varnosti v Lyon (Francija) in v Hamburg (Nemčija). Z metodo PCR– RT je bil v vzorcih bolnikov potrjen povzročitelj izbruha - virus iz rodu Ebolavirusov Ebola virus (EBOV).

Slika: Prikaz začetne lokacije izbruha Ebole virusne bolezni v Gvineji (označeno rdeče) (vir: Emergence of Zaire Ebola Virus Disease in Guinea - Preliminary Report April 16, 2014DOI: 10.1056/NEJMoa1404505)

S tem se je začel do sedaj največji izbruh Ebola virusne bolezni v Zahodni Afriki, ki se je razširil še na Sierra Leone in Liberijo.

O Eboli

Povzročitelj

Ebola virusna bolezen (EVB), prej znana kot Ebola hemoragično mrzlica je posledica okužbe z Ebola virusom, ki spada v družino Filoviridae. Izbruh EVB se je prvič istočasno pojavil leta 1976 v Sudanu in Demokratični republiki Kongo. V Kongu se je izbruh pojavil v vasi, ki se nahaja v bližini reke Ebola, po kateri je bolezen dobila ime. Bolezen se od takrat občasno pojavlja v različnih državah Afrike. O potrjenih primerih EVB so poročali iz podsaharske Afrike, iz Demokratične republike Kongo, Gabona, Sudana, Slonokoščene obale, Ugande in Konga. Od marca 2014 o novih primerih in smrtih zaradi EVB poročajo iz držav zahodne Afrike - Gvineje, Liberije in Sierra Leone.

Bolezenski znaki

EVB je akutna virusna bolezen z visoko stopnjo smrtnosti. Bolezen se pogosto začne s splošnimi znaki kot so nenadna visoka vročina, slabost, bolečine v mišicah, glavobol. Temu sledijo bruhanje, driska, izpuščaj, okvara ledvic in jeter, v nekaterih primerih notranje in zunanje krvavitve. Diagnozo postavimo z laboratorijsko preiskavo krvi, s katero dokazujemo prisotnost virusa ali protiteles.

Način prenosa

Virus Ebola se med ljudmi prenaša preko stika s krvjo in drugimi telesnimi tekočinami in izločki, bolnika ali okuženih živali. Za naravne gostitelje virusa Ebole se smatrajo rastlinojedi netopirji, ki prenašajo okužbo na divje živali, predvsem primata. Okužba se na človeka prenese preko stika z mrtvimi ali bolnimi divjimi živalmi (šimpanzi, gorile, opice ...). Med ljudmi se okužba prenaša z neposrednim stikom (skozi poškodovano kožo ali sluznico) s krvjo in drugimi telesnimi tekočinami bolnikov, ali z neposrednim stikom s predmeti, ki so okuženi s temi izločki. Človek postane kužen, ko se pojavijo prvi bolezenski znaki in njihova kri in izločki vsebujejo virus. Dokler je človek brez simptomov, ni kužen.

Najbolj ogrožene skupine ljudi so zdravstveni delavci, ki negujejo in zdravijo bolnike ter družinski člani, ki bivajo skupaj z bolnikom.

Inkubacijska doba

Traja od 2 do 21 dni, v povprečju od 8 do 10 dni.

Zdravljenje

Bolnika moramo izolirati, da se prepreči širjenje okužbe. Specifičnega zdravila za zdravljenje ni, zdravimo samo simptome in vzdržujemo telesne funkcije. Pri zdravljenju in negi morajo zdravstveni delavci uporabljati ustrezno varovalno opremo in strogo upoštevati ukrepe kontaktne izolacije, ki preprečujejo posreden in neposreden prenos okužbe pri stiku z bolnikom. **Cepiva ni na voljo.**

VIR:NIJZ,2014